

Güdülenme ve Öğrenme Stratejileri Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Güdülenme ve Öğrenme Stratejileri Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=22479>

Özet

Güdülenme ve Öğrenme Stratejileri Ölçeği (GÖSÖ), öğrencilerin akademik bağlamdaki **güdülenme** düzeylerini ve kullandıkları **öğrenme stratejilerini** ölçmek amacıyla geliştirilmiş olan özgün bir araçtır. Türkçeye adaptasyon çalışmasıdır. Şener Büyüköztürk ve arkadaşları tarafından 2004 yılında gerçekleştirilen bu uyarlama çalışması, psikolojik ölçme araçlarındaki Türk kültüründe geçerli ve güvenilir bir şekilde kullanılabilirliğini sağlamayı hedeflemiştir. Ölçek, öğrencilerin başarıya yönelik inançları, içsel ve dışsal hedeflerini, kaynak yönetimini ve bilişsel öğrenme yaklaşımları da dâhil eden alt boyutlardan oluşmaktadır.

Ölçeğin derecelendirilmesi, katılımcıların maddelere ne ölçüde katıldıkları belirten 7'li **Likert Tipi** bir yapıyı kullanmaktadır. Adaptasyon çalışmasında elde edilen bulgular, ölçeğin Türkçe formunun da orijinal forma benzer bir yapı sergilediğini ve eğitim psikolojisi alanındaki araştırmalarda kullanıma uygun olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

Güdülenme, Öğrenme Stratejileri, MSLQ, Uyarlama, Psikometrik Özellikler, Likert Tipi, Eğitim Psikolojisi, Şener Büyüköztürk

Yazarlar

Şener Büyüköztürk, Ö. Ercan Akgün, Özcan Özkahveci, F. Demirel

Amaç

Güdülenme ve Öğrenme Stratejileri Ölçeği'nin temel amacı, yükseköğretim düzeyindeki öğrencilerin öğrenme süreçlerine yaklaşımları, özellikle de akademik başarıları etkileyen iki kritik bileşeni, yani güdülenme yönelimlerini ve kullandıkları öğrenme stratejilerini sistematik olarak ölçmektir. Bu ölçek, öğrencilerin neden öğrendiklerini (güdülenme) ve nasıl öğrendiklerini (stratejiler) belirleyerek, eğitimcilerin ve araştırmacıların öğrencilerin akademik performansını artırmaya yönelik hedeflenmiş müdahaleler geliştirmesine olanak tanır.

Türkçe uyarlama çalışması, ölçeğin kültürel ve dilsel etdeherliğini sağlayarak, Türkiye'deki eğitim bilimleri araştırmalarında güvenle kullanılacak geçerli bir araç sunmayı amaçlamıştır. Bu amaç doğrultusunda, orijinal ölçeğin psikometrik yapısının Türkçe formda da korunup korunmadığı detaylı olarak incelenmiştir.

Yapı

Güdülenme ve Öğrenme Stratejileri Ölçeği (MSLQ), genel olarak iki ana bölümden oluşun çok

boyutlu bir yapıyı ölçer: Güdülenme Bileşeni ve Öğrenme Stratejileri Bileşeni. Güdülenme bileşeni, öğrencilerin öğrenme faaliyetlerine yönelik değer, beklenti ve duygusal tepkilerini (örneğin, görev değeri, içsel hedef yönelimi, öz-yeterlik inancı) kapsar. Öğrenme Stratejileri bileşeni ise, öğrencilerin bilgiyi edinme, düzenleme ve kullanma biçimlerini (örneğin, tekrar etme, detaylandırma, örgütleme, eleştirel düşünme) ve kaynak yönetimi becerilerini değerlendirir.

Bu ölçek, öğrenmenin sadece bilişsel bir süreç değil, aynı zamanda güçlü bir güdülenme bileşeni gerektiren dinamik bir süreç olduğu varsayımına dayanır. Ölçek maddeleri, öğrencilerin hem bilişsel hem de üstbilişsel öğrenme süreçlerine dair derinlemesine bilgi sağlamak üzere tasarlanmıştır.

Geçerlik

Güdülenme ve Öğrenme Stratejileri Ölçeği'nin Türkçe formunun **geçerlik ve güvenirlik** çalışması, ölçeğin yapısal geçerliliğini incelemeye odaklanmıştır. Uyarılma çalışmasında, orijinal ölçeğin teorik yapısına Türkçe verilerle ne ölçüde örtüştüğünü belirlemek amacıyla yapı geçerliği analizleri (genellikle doğrulayıcı faktör analizi) uygulanmıştır.

Çalışmanın sonuçları, ölçeğin alt boyutları, Türk üniversite öğrencilerinin güdülenme ve öğrenme stratejilerini ölçmede kuramsal olarak beklenen yapıyı gösterdiğini ortaya koymuştur. Bu durum, Türkçe formun, ölçmek istediği psikolojik yapıyı başarıyla temsil ettiğini ve bilimsel araştırmalarda kullanılabilecek düzeyde yapısal geçerliğe sahip olduğunu desteklemektedir.

Güvenirlik

Ölçeğin iç tutarlılık güvenirlik analizleri, alt ölçekler bazında incelenmiştir. Elde edilen **Cronbach alfa** iç tutarlılık katsayıları, alt ölçekler için 0.59 ile 0.86 arasında değişmektedir. Bu aralık, bazı alt ölçeklerin orta düzeyde, çoğunluğunun ise yüksek düzeyde iç tutarlılığa sahip olduğunu göstermektedir.

Araştırmacılar, bu güvenirlik değerlerinin, ölçeğin özgün formu için rapor edilen alfa değerlerine oldukça yakın olduğunu belirtmişlerdir. Bu yaklaşımla, Türkçe adaptasyonun, orijinal ölçeğin güvenirlik özelliklerini büyük ölçüde koruduğunu ve akademik araştırmalarda kabul edilebilir düzeyde tutarlılık sağladığını ifade etmektedir.

Faktör Analizi

Güdülenme ve Öğrenme Stratejileri Ölçeği'nin Türkçe adaptasyon çalışmasında, ölçeğin yapısal geçerliliğini test etmek amacıyla faktör analizi yöntemleri kullanılmıştır. Orijinal MSLQ, genellikle Güdülenme (Motivation) ve Öğrenme Stratejileri (Learning Strategies) olmak üzere iki ana bileşen altında toplanan çeşitli alt faktörlere sahiptir. Adaptasyon çalışmasında, bu özgün faktör

yapışın Türkçe örneklemede de doğrulandığı varsayılmaktadır.

Yapılan analizler, ölçek maddelerinin, teorik olarak belirlenen alt boyutlara (örneğin, Öz-Yeterlik, Çısal Değer Yönelimi, Örgütlenme Stratejileri) uygun bir şekilde yüklendiğini göstermiştir. Bu faktör yapış, ölçeğin farklı öğrenme ve güdülenme yönlerini bağımsız olarak ölçebilme yeteneğini güçlendirmektedir.

Ölçek Bilgileri

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Kendini Değerlendirme Ölçeği (Self-Report Scale)

Language Available: Türkçe

Population Group: Üniversite Öğrencileri (Yükseköğretim Düzeyi)

Age Group: Genellikle 18-25 yaş aralığı (Yükseköğretim öğrencilerini kapsayan yaş grubu)

Population Details: Türkiye'deki üniversite öğrencilerinden oluşan örneklem grubu üzerinde geçerlik ve güvenirlik çalışması yapılmıştır.

Test Methodology: 7'li Likert Tipi Derecelendirme (1 = Hiç katılmıyorum; 7 = Tamamen katılmıyorum).

Anahtar Kelimeler

Akademik Güdülenme, Öğrenme Yaklaşımları, Bilişsel Stratejiler, Üstbiliş, Cronbach Alfa, Ölçek Geliştirme, Yükseköğretim

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Sener Büyükoztürk

Author ORCID Identifier: Mevcut Değil

Affiliation Email addresses: senerbuyukozturk@gmail.com

Correspondence Address: Bilgi mevcut değil (Sorumlu yazarın akademik adresi çalışmanın yapıldığı döneme ait olmalıdır).

İzinler, Ücret ve Test Yolu?

Ölçeğin Türkçe formunun geçerlik ve güvenirlik çalışması 2004 yılında yayımlanmıştır. Ölçeğin akademik ve araştırma amaçlı kullanıma ilişkin spesifik ücret bilgisi ya da izin detayları kaynaktan belirtilmemiştir; ancak sorumlu yazar ile e-posta yoluyla iletişime geçilmesi önerilmektedir.

Bu çalışmanın tam metnine ve detaylı metodolojiye Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri dergisinin ilgili sayısından erişim sağlanabilmektedir. Orijinal makalenin PDF versiyonu aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: kuyeb.com.

Ölçeğin orijinal PDF'si de mevcuttur. Orijinal PDF aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: gudulenme-ve-ogrenme-stratejileri-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Büyüköztürk, T., Akgün, Ö.E., Özkahveci, Ö. ve Demirel, F. (2004, Kasım). Güdülenme ve Öğrenme Stratejileri Ölçeğinin Türkçe Formunun Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 4(2), 207-239.

Güdülenme ve Öğrenme Stratejileri Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri, kaynak içerikte sağlanmamıştır. Ölçek maddelerine erişim için sorumlu yazar veya yayımlanmış makale ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.